

Waar moet Rotterdam nu
iets aan doen?

20
GJR
N

Veiligheid, wonen
en vuil op straat

Colofon

Stichting LOKAAL Rotterdam

Het Industriegebouw
Goudsesingel 96
3011 KD Rotterdam
www.lokaal.org
info@lokaal.org

Het Groot Jongerendebat Rotterdam (GJR) is een initiatief van Stichting LOKAAL en wordt mogelijk gemaakt door de gemeente Rotterdam.

Projectleiding	Ivana Pilipović
Projectmedewerker	Emma Boeringa
Redactie	Stichting LOKAAL
Vormgeving	Maya Kamp
Beeld	Lotte Spek

© 2022 Stichting LOKAAL Rotterdam. Niets uit deze publicatie mag zonder toestemming van LOKAAL op enige wijze worden gekopieerd, vermenigvuldigd, opgeslagen of openbaar gemaakt.

Geachte lezer,

Voor u ligt de dertiende publicatie van het Groot Jongerendebat Rotterdam.

Het GJR is speciaal voor Rotterdamse leerlingen van het voortgezet onderwijs (vmbo/havo/vwo) tussen de 13 en 18 jaar. Zij doorlopen een traject waar wordt gewerkt aan het ontwikkelen van 21e-eeuwse vaardigheden, jong talent wordt gestimuleerd en actief burgerschap onder jongeren wordt versterkt. Hiervoor werken wij samen met Rotterdamse middelbare scholen en jongeren die hun persoonlijke interesse en drive inzetten om informatie, kennis en over te dragen. Als afsluiter vindt er een debatfinale plaats. Dit jaar maakten de leerlingen daardoor ook kennis met wethouder Achbar van Welzijn, Samenleven, Sport en Digitale Inclusie, gemeenteraadsleden, het stadhuis en de griffie.

Stichting LOKAAL Rotterdam is het centrum voor democratie en een onafhankelijk expertisecentrum met als doel de lokale democratie te versterken. LOKAAL is er voor alle Rotterdammers, met speciale aandacht voor jongeren. Het Groot Jongerendebat Rotterdam is een van onze projecten binnen de programmaliijn Jong Burgerschap.

Tijdens het GJR nemen we ook een enquête af onder de leerlingen. De ideeën en standpunten van de leerlingen leveren waardevolle inzichten in hun leefwereld en kunnen ondersteunend zijn voor het beleid van de gemeente Rotterdam. In deze publicatie vindt u een beschrijving van het GJR, het proces van het afgelopen jaar en de uitkomsten van de enquête ingevuld door 254 middelbare scholieren die een inzicht bieden in de status van hun jonge burgerschap.

Ik wens u veel leesplezier toe!

Sharida Noormohamed
Directeur Stichting LOKAAL Rotterdam

Wat is het GJR?

Het Groot Jongerendebat Rotterdam (GJR) is hét jaarlijkse debatevenement in Rotterdam voor leerlingen in het voortgezet onderwijs over maatschappelijke actualiteiten. Dit project bestaat uit verschillende fases, waaronder een les op elke school genaamd het Politieke Spel (die wordt gegeven door middel van peer-to-peer education), debattrainingen en de finaledag. Het GJR is een uniek evenement dat door LOKAAL georganiseerd wordt voor en door jongeren. Daarom werken we samen met Rotterdamse middelbare scholen en verschillende (politieke) jongerenorganisaties in Rotterdam, mede mogelijk gemaakt door de gemeente Rotterdam. Het project is speciaal voor leerlingen van het voortgezet onderwijs (vmbo/havo/vwo) tussen de 13 en 18 jaar.

Peer-to-peer education

Bij peer education geven mensen uit de eigen groep voorlichting aan andere mensen uit de groep, de peers. Het is een succesvolle methode om informatie, kennis en vaardigheden over te dragen aan jongeren. Gelijkgestemdheid, gelijkwaardigheid en wederzijdse herkenning tussen peers vergemakkelijkt het overbrengen van een boodschap.

Afgevaardigden van verschillende politieke jongerenorganisaties (PJO's), politieke partijen, wijkraden en andere jongerenorganisaties hebben zich als peer educators aangemeld. Door middel van de tweedaagse training 'Train de premier van 2040' hebben deze jongeren zich trainersvaardigheden eigen gemaakt en zijn ze voorbereid om de lessen die we aanbieden aan de docenten en scholieren (het spelen van het Politieke Spel in de klas) te begeleiden.

Het Politieke Spel

Op meerdere, verschillende Rotterdamse middelbare scholen maken jongeren door dit project kennis met maatschappelijke thema's. Ook leren ze hoe ze zich over dit soort thema's kunnen uitspreken en het gesprek erover kunnen aangaan, onder meer door het spelen van het Politieke Spel. In het Politieke Spel richten zij hun eigen politieke partij op, ontwerpen ze een verkiezingsposter, verzinnen zij speerpunten van hun partij, onderhandelen ze met de andere politieke partijen en proberen ze met het aan hen toebedeelde budget zoveel mogelijk voor elkaar te krijgen. Het Politieke Spel werd, zoals elk jaar, gespeeld onder leiding van enthousiaste, door LOKAAL getrainde trainers. Dit zijn jonge mensen die zich vrijwillig inzetten om hun enthousiasme voor maatschappelijke activiteiten en debat over te brengen.

Debattrainingen en finaledag

De klassen die meegedaan hebben aan het Politieke Spel hebben na afloop van het Politieke Spel hun drie beste debaters aangewezen. Deze finalisten hebben twee intensieve debattrainingen gekregen, verzorgd door LOKAAL en gegeven door Victor Vlam.

Tijdens de finale, die op 28 november plaatsvond in de raadzaal van het Rotterdamse stadhuis, namen zij het vervolgens tegen elkaar op. Het debat werd geopend door wethouder Faouzi Achbar, die daarbij benadrukte hoe belangrijk 21e-eeuwse vaardigheden zijn en hoe het GJR bijdraagt aan de ontwikkeling van die vaardigheden. Ten overstaan van een vakkundige jury zijn de jongeren vervolgens in debat gegaan over zaken die zij belangrijk vinden. Er zijn uiteindelijk vier prijzen vergeven. Alle finalisten ontvingen na afloop een certificaat van deelname.

Jury Groot Jongerendebat Rotterdam 2022:

- Isabelle Broeders (juryvoorzitter, griffier gemeente raad Rotterdam)
- Erik Verweij (gemeenteraadslid VVD)
- Elika Rehim Zadeh (gemeenteraadslid DENK)

Prijs 'Beste argument' | Anass el Majjoti (OSG Hugo de Groot)

Prijs 'Beste performance' | Willem van der Does (Laurens Lyceum)

Prijs 'Op naar de top' | Sheila Ghalkhani (Wolfert Tweektalig)

Presentatie Groot Jongerendebat Rotterdam 2022:

- Victor Vlam

Winnaar GJR 2022
Puk Donken (Emmauscollege)

Aantal deelnemende scholen GJR 2022

11

Aantal deelnemers Politieke Spel 2022

450

Aantal finalisten GJR 2022

26

Onderzoek

Tijdens dit project hebben we aan alle leerlingen gevraagd om een enquête in te vullen. Met deze enquête willen we de status van hun burgerschap meten. Hoe denken zij op dit moment over bepaalde maatschappelijke actualiteiten en hoe zijn ze betrokken bij de maatschappij? De vragen in de enquête hebben we onderverdeeld in vier thema's: de wijk, de Rotterdamse politiek, problemen in Rotterdam en communicatie.

In totaal hebben 254 leerlingen de enquête ingevuld, waarvan 193 digitaal en 61 op papier. Het overgrote deel van deze leerlingen is woonachtig in Rotterdam (82,6%). De ondervraagde leerlingen zijn tussen de 12 en 20 jaar oud, de meeste ondervraagden zijn 14 tot 16 jaar oud.

Het Politieke Spel is in 18 klassen gespeeld. Dit waren zes vmbo-klassen, vier havo-klassen, zes vwo-klassen en twee debatteams met leerlingen van zowel havo- als vwo-niveau.

Leeftijd ondervraagde jongeren in %

Leeftijd	Percentage
12	1,6%
13	3,6%
14	27,5%
15	25,1%
16	25,5%
17	10,8%
18	4,8%
19	0,8%
20	0,4%

Ondervraagde jongeren per gebied in %

Gebied	Percentage	Gebied	Percentage
Charlois	10%	Noord	5%
Delfshaven	6,8%	Overschie	2,3%
Feijenoord	11,8%	Pernis	0%
Hillegersberg-Schiebroek	16,4%	Prins Alexander	10,9%
Hoek van Holland	0%	Centrum	5,4%
Hoogvliet	2,7%	Rozenburg	0,4%
IJsselmonde	2,3%		
Kralingen-Crooswijk	8,6%	Overig (buiten Rotterdam)	17,7%

Wat is een wijkraad?

“Leerlingenraad, maar dan voor de hood.”

JOUW WIJK

Weet jij dat je al op je 16e op de wijkraad mag stemmen in Rotterdam?

Ja: 31,9%

Nee: 68,1%

Weet jij wat een wijkraad is?

Ja: 29,6%

Nee: 70,4%

Anders: 5,1% (misschien, ligt eraan, wonen in een andere stad)

Wil jij meepraten over jouw wijk?

Nee: 67,3%

Ja: 27,6%

Wat is een wijkraad?

We vroegen aan de leerlingen die aangaven niet te weten wat een wijkraad is wat zij denken dat het is. Een greep uit de antwoorden:

“Dat je kan stemmen via een groepje en dat het meetelt als geheel.”

“Het is een onverkozen raad die de wijk help.”

“Een bureau dat zich bezighoudt met buurtproblemen.”

Wat vind jij belangrijk voor jouw wijk?

De top 5.

1. Veiligheid (79 keer)
2. Schoon en netjes (28 keer)
3. Gezellige, sociale en vriendelijke buurt (27 keer)
4. Veel groen in de wijk (20 keer)
5. Rustige wijk (19 keer)

Wat zou je willen veranderen in jouw wijk?

De top 5 meest genoemde antwoorden.

1. Niets (57 keer)
2. Veiligheid (27 keer)
3. Meer plekken voor jongeren (buurthuizen, speelplekken, sportvelden, pleintjes om te chillen) (23 keer)
4. Schoner (16 keer)
5. Meer groen (14 keer)

De Rotterdamse politiek

Waar denk je aan bij het woord 'politiek'?

De top 10 meest genoemde antwoorden:

1. Tweede Kamer (51 keer)
2. Mark Rutte (38 keer)
3. Debatteren (30 keer)
4. Een groep mensen die belangrijke beslissingen maakt (23 keer)
5. Eerste Kamer (17 keer)
6. Regering/regeren (14 keer)
7. Wetten (11 keer)
8. Politieke partijen (10 keer)
9. Stemmen (9 keer)
10. Overheid (8 keer)

Antwoorden die betrekking hebben op de lokale politiek:

- Burgemeester (2 keer)
- Gemeente (2 keer)
- Gemeenteraad (1 keer)
- Bestuur van een stad of wijk (3 keer)

Volg je de Rotterdamse politiek?

Wat volg je van de Rotterdamse politiek en waarom?

Een greep uit de antwoorden:

“De grote beslissingen die gemaakt worden en wie de nieuwe wethouders en burgemeester is”

“Ik volg vooral wat er allemaal in Rotterdam gebeurt omdat het mijn woonplaats is”

“Veel vrienden van mijn ouders werken bij de gemeente en ik volg de toespraken van de burgemeester ook volg ik de gemeente verkiezingen”

“Ik volg het niet altijd maar bijvoorbeeld grote veranderingen volg ik wel”

“De burgemeester omdat hij veel dingen bepaalt”

Waarom volg je de Rotterdamse politiek niet?

Het grootste deel van de jongeren geeft aan dat de politiek hen niet interesseert. Een greep uit de antwoorden:

“Ik dacht dat ik te jong was om te stemmen dus waarom zou ik iets volgen wat ik niet kan veranderen”

“Ik spreek zelf niet veel Nederlands buiten school en vind het niet zo interessant”

“Heb het gevolgd maar de politiek gaat tegenwoordig meer om emotie dan dat het echt meer om inhoud gaat en dit kan ook gezien worden in bijvoorbeeld de Tweede Kamer en zijn debatten”

“Omdat ik meer de nationale politiek volg, daar worden namelijk de grote beslissingen gemaakt.”

Hoe zou de Rotterdamse politiek interessanter gemaakt kunnen worden voor jou?

Jongeren moeten betrokken worden bij de politiek, zeker wanneer het gaat over problemen die met jongeren te maken hebben. De politiek wordt voor hen namelijk interessanter als ze ook iets te zeggen hebben. Zo krijgen ze een persoonlijke connectie met de lokale politiek.

Door meer aandacht te vragen voor de lokale politiek op met name sociale media, maar ook op TV, zouden jongeren er eveneens meer geïnteresseerd in raken. Ze zien er weinig van voorbij komen en daarom is er eigenlijk “betere reclame voor de politiek” nodig. Er moet een makkelijker platform komen om de dingen die gebeuren te volgen. Ook zouden er korte fragmenten van bijvoorbeeld debatten van de gemeenteraad gedeeld kunnen worden op sociale media. Dan is het makkelijker om te consumeren en zo wordt de lokale politiek voor jongeren interessanter.

Wel is het belangrijk dat er in al die communicatie geen moeilijke woorden worden gebruikt. De dingen die belangrijk zijn voor jongeren, moeten kort maar krachtig worden uitgelegd. Dan kunnen ze snappen wat er gebeurt. De communi-

catie moet op het niveau van jongeren worden afgestemd.

Als laatste zou er op school meer aandacht aan de Rotterdamse politiek besteed moeten worden. Ze willen lessen over lokale politiek, waarbij er bijvoorbeeld meer informatie wordt gegeven over de verschillende partijen. Een van de jongeren heeft hier een goed idee over: “Als je iedere week een week van een politieke partij kan doen waarin kinderen dingen leren over de partij van die week, dan wordt het interessanter.” Ook zouden jongeren het leuk vinden als er bijvoorbeeld een evenement wordt georganiseerd op school met en over de lokale politiek.

Als jij mocht stemmen voor de gemeenteraad van Rotterdam, op welke partij zou je dan stemmen?

De top 10:

1. Weet ik niet (38,2%)
2. Ik zou niet gaan stemmen (11,8%)
3. GroenLinks (11,8%)
4. D66 (6,7%)
5. DENK (7,1%)
6. PVV (5,9%)
7. VVD (5,1%)
8. Partij voor de Dieren (3,5%)
9. Volt (2,8%)
10. Forum voor Democratie (2,8%)

Bijna 40% van de jongeren geeft aan dat ze niet weten op welke partij ze zouden stemmen. We vroegen ze hoe ze uiteindelijk tot een keuze zouden komen. Een greep uit de antwoorden:

“Stemwijzer invullen.”

“Ik zou waarschijnlijk mijn ouders volgen.”

“Kost te veel tijd”

“Mijn stem maakt niet uit voor echte verandering in Rotterdam.”

“Omdat ik niet genoeg kennis heb over alle partijen.”

We vroegen de jongeren waarom ze op die partij zouden stemmen. Een greep uit de antwoorden:

PvdA (Charlois): “Deze partij lijkt mij op een eerlijke manier om te gaan met mensen en goede, bewuste keuzes te maken.”

VVD (Hillegersberg-Schiebroek): “Omdat m’n ouders daarop stemmen.”

D66 (Rotterdam-Noord): “Omdat hun standpunten eigenlijk bijna allemaal overeenkomen met hoe ik denk over hoe een land moet bestuurd worden.”

DENK (Kralingen-Crooswijk): “Het laat mij DENKEN.”

Leefbaar Rotterdam (Kralingen-Crooswijk): “Omdat ik het niet zeker weet maar die partij is wel de grootste in Rotterdam.”

Problemen in Rotterdam

Wat is volgens jou het grootste probleem in Rotterdam waar op dit moment iets aan gedaan moet worden?

De top 10 meest genoemde antwoorden:

1. Onveiligheid en (messen)geweld* (drugs)
2. Criminaliteit (onder jongeren)**
3. Inflatie
4. Wooncrisis
5. Vuilnis op straat
6. Milieuvervuiling
7. Racisme en discriminatie
8. Gasprijzen
9. Drukke in het verkeer
10. Armoede

*Deze antwoorden werden vaak in combinatie genoemd. Daarom zijn ze hier ook als één antwoord opgenomen.

**De jongeren noemden bij criminaliteit vaak het voorbeeld van drugscriminaliteit onder jongeren, zoals uithalers of geweld.

Stel: je bent de baas van Rotterdam. Hoe zou je dat doen?

Een greep uit de antwoorden:

“Meer gemeentemedewerkers die de straten schoon houden en planten water geven.”

“Meer parken aanleggen en goedkopere woningen voor armere mensen maken.”

“Beter onderwijs en hulp dat zodat criminaliteit niet nodig is.”

Wat vind jij het minst belangrijke thema in de stad? Waarom?

Een greep uit de antwoorden:

“

“Industriële belangen, ze staan haaks op mijn belangen.”

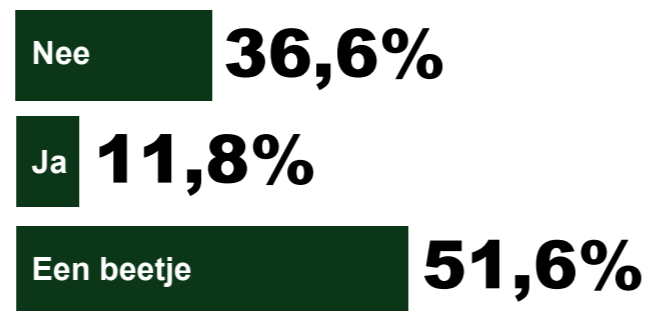
“Milieuvervuiling want dat is een wereldwijd probleem.”

“Ik vind dat alles dat te maken heeft met de omgeving van mensen belangrijk is.”

”

Communicatie

Vind jij dat de Rotterdamse politiek zichtbaar is?

Waarom? Wat kan er beter?

Een greep uit de antwoorden:

“

“Be easier to understand.”

“Er meer reclame over maken en het erover hebben op de scholen in Rotterdam.”

“Misschien kan de politiek in makkelijke taal worden uitgelegd.”

”

Stel: jij bent de burgemeester van de stad. Hoe leg jij contact met de Rotterdammers?

Top 5.

- 1. Sociale media**
- 2. Naar de mensen toe gaan**
- 3. Via radio en tv (overige media)**
- 4. Naar evenementen gaan**
- 5. Door posters**

Sommige jongeren gaven ook nog een concrete invulling aan hun antwoord:

“Door cafés tot laat open te houden en events organiseren.”

“Gewoon een video maken waarin ik iets aan hun vraag en later krijgen ze brieven die ze mogen inleveren.”

“Vaak een enquête sturen over hoe ze over mij en de stad denken.”

“Verschillende manieren:

- Sociale media (jongere generaties)
- Posters (op bekende fiets routes)
- Ambassadeurs: langs gaan op scholen (jongeren)
- Kranten (oudere generaties)”

“Ik zou per wijk een paar brieven bussen neer zetten waar je een brief met klachten in kan stoppen en dan de meeste dingen waar over geklaagd wordt verbeteren.”

Tot slot

Wordt er op school genoeg aandacht besteed aan de democratie en skills zoals debatteren?

Nee **39,1%**

Ja **36,7%**

Een beetje **24,2%**

Trainers, bedankt!

Zonder de onuitputtelijke energie en het enthousiasme van Antonius Keunen, Amaya Arnhem, Adri Groeneveld, Moos Janssen, Xander Nijmeijer, Friso van Gruijthuijsen, Ben Ruijzing, Ilias Azou en Tom van der Veer was het ons niet gelukt om dit jaar met zoveel schoolklassen het Politieke Spel te spelen en daardoor zoveel jongeren kennis te laten maken met de lokale politiek.

Ook willen we graag de docenten bedanken voor hun betrokkenheid en inzet bij het GJR. Zonder hun medewerking hadden de Politieke Spellen niet kunnen plaatsvinden en waren er geen afvaardigingen voor de debattrainingen en de finaledag geweest.

Docenten, bedankt!

LQKAAL

www.lokaal.org